

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6424-1/2023-163-172>

ORCID 0000-0002-2902-5960

МАРЧЕНКО Оксана

*доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
м. Київ, Україна*

MARCHENKO Oksana

*Doctor of Science in Physical
Education and Sports, Professor,
National University of Physical
Education and Sports of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

✉ o.mar4enko17@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9320-1498

СЕ Чжімін

*аспірант НУФВСУ
Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
Китайська Народна Республіка*

XIE Zhimin

*NUFVSU postgraduate student
National University of Ukraine on
Physical Education and Sport,
China*

✉ o.mar4enko17@gmail.com**ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ
ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ І КНР****INVESTIGATION OF FEATURES OF MOTIVATIONAL-VALUE ATTITUDE TO PHYSICAL CULTURE
AND SPORTS STUDENT YOUTH OF UKRAINE AND CHINA****Анотація.**

Вступ. У статті представлено порівняльний аналіз дослідження мотивів, потреб та інтересів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді України і КНР.

Мета дослідження – дослідити мотивацію студентської молоді України та КНР до різних видів та форм фізкультурно-оздоровчої діяльності, особливості їх інтересів та ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури і спорту.

Матеріал і методи. Дослідження проводилось науковцями НУФВСУ та Університету Січан (КНР). В науковому експерименті приймали участь студенти 1-го курсу Національного авіаційного університету (90 респондентів, серед яких 40 дівчат та 50 юнаків) та студенти Університету Січан (КНР) (100 респондентів, серед яких 50 юнаків і 50 дівчат). Для розв'язання поставлених завдань використовувалися: теоретичні методи дослідження; педагогічні (спостереження); соціологічні (анкетування); методи математичної статистики.

Результати дослідження. Виявлено, що в основі ціннісно-мотиваційної сфери фізичної культури і спорту студентів КНР та України існують як спільні, так суттєво відмінні пріоритети. Результати анкетування виявили індиферентне ставлення основної маси українських студентів до занять з фізичного виховання у ЗВО, що призводить до частих пропусків занять (близько 60% студентів), відсутності власної цільової настанови у процесі цих занять, окрім отримання заліку з дисципліни. Для студентів КНР підвищення власної фізичної підготовленості, отримання заліку з фізичного виховання та підвищення рухової активності є пріоритетними мотивами щодо відвідування занять з фізичного виховання.

Висновки. Система мотивів щодо занять фізичною культурою і спортом, яка формується на основі потреб та інтересів студентської молоді, спрямовує особистість на самовдосконалення та стимулює до занять руховою активністю.

Ключові слова: мотиви, інтереси, цінності, здоров'я, здоровий спосіб життя, студенти, фізичне виховання, фізична культура, спорт.

Annotation.

Introduction. The presented scientific article presents a comparative analysis of the study of motives, needs and interests in the field of physical culture and sports of student youth of Ukraine and the People's Republic of China.

The purpose of the study is to investigate the motivation of student youth of Ukraine and the People's Republic of China for various types and forms of physical culture and health activities, the peculiarities of their interests and value orientations in the field of physical culture and sports.

Material and methods. They took part in a scientific experiment st-year students of the National Aviation University (90 respondents, including 40 girls and 50 boys) and students of Xichang University (PRC) (100 respondents, including 50 boys and 50 girls). To solve the tasks, theoretical research methods and questionnaires were used. The purpose of the article is to investigate the motives, needs and interests in the field of physical culture and sports of student youth of Ukraine and the People's Republic of China. According to the results of the study, it was found that at the basis of the value-motivational sphere of physical culture and sports of students of the People's Republic of China and Ukraine there are both common and significantly different priorities.

The results of the survey revealed the indifferent attitude of the majority of Ukrainian students to physical education classes in higher education institutions, which leads to frequent skipping of classes (about 60% of students), the lack of their own target instruction in the process of these classes, apart from receiving a credit in the discipline. For students of the People's Republic of China, improving their own physical fitness, obtaining a credit in physical education and increasing motor activity are priority motives for attending physical education classes.

Conclusions. The system of motives for physical education and sports, which is formed on the basis of the needs and interests of student youth, directs the individual to self-improvement and stimulates physical activity.

Key words: motives, interests, values, health, healthy lifestyle, students, physical education, physical culture, sport.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Основною проблемою сучасної системи вищої освіти є пошук оптимальних шляхів підготовки висококваліфікованих спеціалістів з високим рівнем конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки. У цьому зв'язку адаптація молодих фахівців до нових умов праці вимагає від них глибоких професійних знань, умінь до співпраці, стійкої працездатності, фізичного здоров'я, які у своїй єдності сприяють високій продуктивності праці.

Сучасні ринкові відносини сприяють формуванню нового типу людини, здатної активно використовувати закладені в ній від природи фізичні якості. Поняття «нова людина» збігається з поняттям «усебічно розвинута особистість», оскільки основними вимогами сучасного суспільства до особистості є всебічний розвиток індивідуальних здібностей, схильностей і обдаровань у всіх видах діяльності, які необхідні молодому фахівцеві, освоєння кожним індивідом досягнень науки і культури, науковий світогляд, гармонійний розвиток духовних і фізичних рис особистості (Т. Ю. Круцевич, 2017; Н.Є. Пангелова, 2018).

Формування у студентів мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури розглядається сьогодні як один із перспективних напрямів діяльності ЗВО, що визначається наявністю суперечностей, які потребують результативного і швидкого розв'язання, зокрема, між: об'єктивними потребами українського суспільства у високому рівні сформованості фізичної культури студентської молоді і недостатнім рівнем розробленості теоретико-методичних основ її формування у ЗВО [10, 16, 22] та значним потенціалом системи фізичного виховання у формуванні мотиваційно-ціннісного потенціалу фізичної культури студентів та непослідовністю, фрагментарністю його використання у практиці педагогічної діяльності ЗВО [14, 15];

На думку Круцевич Т. Ю. [13, 14, 15, 16], Марченко О.Ю. [13], Безверхньої Г. В. [5], Маєвського М. І. [21], Саїнчука М. М. [23] та ін., для успішного залучення студентської молоді до активних занять фізичною культурою і спортом, фундаментальним завданням залишається вивчення їхньої мотивації, включення до програми занять різних видів фізкультурно-оздоровчої активності, які б відповідали інтересам студентів, прагненням до фізичного вдосконалення та сприяли б формуванню ЗСЖ.

Сучасні дослідники вказують, що ціннісні орієнтації, потреби, мотиви та інтереси у сфері фізичної культури і спорту мають свої вікові особливості та пов'язані з психологічним розвитком, соціальним формуванням особистості, соціально-економічними умовами життя [3, 13, 21, 23, 28].

Водночас, аналіз сучасної діяльності ЗВО свідчить, що проблема формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до фізичної культури і спорту не стала об'єктом належного теоретико-методологічного її осмислення. У цьому сенсі, для визначення шляхів оптимізації фізичного виховання молоді у нашій країні, все більшої важливості набуває вивчення особливостей реформування системи фізичного виховання та програмно-нормативного забезпечення сфери фізичного виховання за кордоном. У даному контексті вважаємо, що вивчення мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді КНР буде цікавим і корисним для сучасної системи фізичного виховання України.

Отже, з огляду на ситуацію, що простежується нині у сфері фізичної культури і спорту, постає проблема формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до свого здоров'я, ЗСЖ, систематичної рухової активності через фізичну культуру, що буде певним внеском у розвиток загальної культури суспільства. Недостатня розробленість означеної

проблеми, її актуальність, теоретичне і практичне значення, вирішення виявлених суперечностей зумовили вибір теми даного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Проблематика роботи відповідає плану НДР НУФВСУ за темою 3.1 «Удосконалення системи педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей, підлітків і молоді в закладах освіти» на 2021-2025 рр.

Мета дослідження – дослідити мотивацію студентської молоді України та КНР до різних видів та форм фізкультурно-оздоровчої діяльності, особливості їх інтересів та ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури і спорту.

Для розв'язання поставлених завдань використовувався **комплекс методів**: теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, узагальнення і порівняння); педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження); соціологічні методи дослідження (анкетування); методи математичної статистики з розрахунком середніх арифметичних величин ($\bar{x}$), середнього квадратичного відхилення (S). Усі розрахунки виконувалися в програмі SPSS 17.0. Всі дані оброблялись на персональному комп'ютері з використанням пакету стандартних програм (Excel – 2007; Statistica – 10.0).

Достовірність різниці між окремими результатами вираховувалась на рівні надійності $p < 0,05$ до $p < 0,01$, що свідчить про можливість їх врахування при розробці практичних рекомендацій, а також для подальших інтерпретацій.

Організація дослідження. Дослідження проводилось науковцями НУФВСУ та Університету Січан КНР. В науковому експерименті прийняли участь студенти 1-го курсу Національного авіаційного університету (90 респондентів, серед яких 40 дівчат та 50 юнаків) та студенти Університету Січан (КНР) (100 респондентів, серед яких 50 юнаків і 50 дівчат).

Процедура наукових досліджень проводилася відповідно до етичних стандартів відповідального комітету з прав людини.

Результати досліджень та їх обговорення. На сьогоднішній день сучасні уявлення про фізичну культуру особистості вже не обмежуються поняттям розвитку фізичних якостей, функціональними можливостями організму і набутими руховими навичками. Найважливішими складовими формування і розвитку фізичної культури особистості стають світогляд, система цінностей, потребо-мотиваційна сфера, ставлення до власного здоров'я, глибина знань та здатність реалізації у професійній та особистісній діяльності цінностей фізичної культури.

Для з'ясування ціннісних якостей, які в уяві студентів уособлюють фізичну культуру, ми поставили питання: «Кого Ви вважаєте фізично культурною людиною?». Отримані результати представлені у таблиці № 1.

Таблиця 1

Якості, що характеризують особистісну фізичну культуру людини у визначенні студентів

№ п/п	Варіанти відповідей				
		Студенти ЗВО КНР (n=100)		Студенти ЗВО України (n=90)	
		сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг
1	Заняття спортом	53	1	50	1
2	Дотримання ЗСЖ	65	5	63	3
3	Гармонійність фізичного і духовного розвитку	62	2	84	6
4	Досягнення високого РФП і його підтримання	84	6	59	2
5	Володіння фізичними навичками	85	7	103	8
6	Регулярне заняття фізичними вправами (самостійно)	68	3	105	9
7	Вища фізкультурна освіта	114	10	74	4
8	Знання про вплив фізичних вправ на організм	98	8	111	10
9	Уміння скласти індивідуальну програму самостійних занять	107	9	82	6
10	Є фізичні вади, але наполегливо підвищує РФП	135	11	126	11
11	Є високий РФЗ і використовує його у своїх цілях	78	4	79	5

Відповіді студентів на дане запитання дали нам змогу не тільки порівняти ціннісні орієнтири індивідуальної фізичної культури студентської молоді України та КНР, а також мати

загальне уявлення про їхній рівень сформованості індивідуальної фізичної культури. Отже, уявлення про якості, що характеризують фізично культурну людину, у студентів НАУ (Україна), передусім стосуються саме занять спортом (1 місце). На 2-у місці – досягнення високого РФП і його підтримання протягом життя, 3 місце посіла відповідь «дотримання ЗСЖ». 4-е місце було віддано «чиннику вища фізкультурна освіта в сфері ФК і С. І п'ятірку пріоритетів завершує відповідь «мати високий РФП і використовувати його у своїх цілях» (табл.1).

Серед ціннісних якостей, які в уяві студентів КНР уособлюють фізичну культуру людини на першому місці була відповідь «дотримання ЗСЖ», другу позицію було віддано гармонійності фізичного і духовного розвитку. Далі, що дуже важливо, наявне поняття про регулярні заняття фізичними вправами (самостійно). 4-те місце за рейтингом віддано відповіді – мати високий РФП і використовувати його у своїх цілях. І завершує п'ятірку пріоритетних якостей, що характеризують фізичну культуру людини у визначенні студентів КНР – це заняття спортом. Привертає до себе увагу те, що і українські і китайські студенти пов'язують поняття індивідуальної фізичної культури з фізичною досконалістю людини. Вони не враховують те, що людина, котра має обмежену дієздатність, набуту з різних причин, але має бажання компенсувати ваду, систематично займається руховою активністю, виявляючи волю та фізичні зусилля, також може мати високий рівень особистісної фізичної культури.

Дали ми з'ясували ставлення студентської молоді України і КНР до цінності здоров'я через спосіб життя, який вони ведуть. Важливою складовою даного процесу, що вимагає наукового осмислення, є зв'язок між сформованими цінностями та навичками здорового способу життя і готовністю до практичного втілення цих дій у збереження та підтримку власного здоров'я.

Для визначення вподобань студентів щодо факторів здорового способу життя, яких вони дотримуються протягом тижня, нами було поставлене питання: «Яких факторів здорового способу життя Ви дотримуетесь протягом тижня?». Результати анкетування представлено у таблиці № 2.

Таблиця 2

Фактори здорового способу життя, яких дотримуються студенти протягом тижня, %

Варіанти відповідей	Студенти КНР		Студенти України	
	n = 100		n = 90	
	Бали	Рейтинг	Бали	Рейтинг
Загартування холодною водою	3,10	2	4,58	6
Особиста гігієна	3,69	5	3, 25	3
Режим сну	3,67	4	3,85	5
Правильне харчування	3,56	3	2,83	1
Руховий режим	3,00	1	3,42	4
Відсутність шкідливих звичок	4,31	6	3,08	2

Пріоритетним фактором здорового способу життя для українських студентів (НАУ) є правильне харчування (2,83%). На другому місці – відсутність шкідливих звичок (3, 08%). Трійку головних факторів завершує особиста гігієна (3,25%). Для студентів КНР пріоритетним фактором здорового способу життя є руховий режим (3,00%). Друге місце було надано відповіді: «Загартування холодною водою» (3,10%). Правильне харчування для китайських студентів також є одним з пріоритетних факторів здорового способу життя (3,56%) та займає третю позицію.

Знаючи ставлення студентів до дисципліни «Фізичне виховання», можливо певною мірою, покращувати сам процес фізичного виховання студентської молоді. Тож, ми поставили запитання : «Назвіть мету, з якою Ви відвідуєте заняття з фізичного виховання». Як видно з даних таблиці № 3, найбільш поширеною серед опитаних українських студентів була відповідь: «Для отримання позитивної оцінки» (40,2%), що свідчить про низький рівень мотивації до рухової активності під час таких навчальних занять. У китайських студентів пріоритетним виявився мотив «Для покращення здоров'я» (39, 6%). Друге місце за рейтингом місце було надано мотиву «Для покращення власних фізичних якостей» (15,8%). «Формування красивої фігури» для них є також провідним мотивом, та посідає 3-є місце (14,9%).

Аналіз мотивів відвідування занять з фізичного виховання українськими студентами дає змогу зробити висновок, що студентська молодь не усвідомлює користь від занять фізичними вправами (табл.3).

Таблиця 3

Мета, з якою студенти відвідують заняття із фізичного виховання, %

Мотиваційно-ціннісна складова занять фізичною культурою	Студенти КНР (n=100)	Студенти України (n=90)
Для покращення здоров'я	39,6	13,2
Для отримання позитивної оцінки	5,8	40,2
Цікаво на заняттях	10,4	11,5
Мені подобається займатися фізичними вправами	13,4	12,3
Для формування красивої фігури	14,9	6,7
Для покращення власних фізичних якостей	15,9	16,2
Інші причини	-	-

Вони не мають належної мотивації до занять фізичною культурою і спортом, тому і вбачають сенс занять з фізичного виховання тільки в отриманні заліку з даного предмету. Взагалі, обрані мотиви до занять фізичного виховання у студентів різні, що обумовлюють, з одного боку, можливість їх корекцію, а з іншого – необхідність впровадження диференційованого підходу до самого процесу фізичного виховання в ЗВО.

Результати анкетування виявили індиферентне ставлення основної маси українських студентів до занять з фізичного виховання у ЗВО, що призводить до частих пропусків занять (близько 60% студентів), відсутності власної цільової настанови у процесі цих занять, окрім отримання заліку з дисципліни. Дана ситуація сприяла глибшому вивченню потреб, мотивів, інтересів студентів для з'ясування причин їх рухової та соціальної інертності.

Мотивація до занять фізичною культурою та спортом студентів має безпосередній вплив на цілісний розвиток особистості та є одним із індикаторів сформованості індивідуальної фізичної культури. Тому наступним параметром було вивчення мотивації до занять спортом. Більшість учасників експерименту під час визначення мотивів не обмежилася однією відповіддю, переважно обираючи три варіанти відповіді.

Отже, головним мотивом щодо занять спортом українських студентів виявлено мотив «Досягти високого спортивного результату» (68,7%); на другому за рейтингом місці був мотив «Прийняти участь у змаганнях» (58,9%); третє місце було надано відповіді «Підвищити рівень фізичної підготовленості» (54,0%).

Таблиця 4

Мета, з якою студенти займаються спортом, %

Варіанти відповіді	Студенти КНР		Студенти України	
	Рейтинг	%	Рейтинг	%
Спілкуватися з друзями	5	22,2%	6	26,2%
Досягти високого спортивного результату	2	38,5%	1	68,7%
Удосконалювати фігуру	4	28,5%	5	26,6%
Активно відпочивати та розважатися	8	16,3%	9	14,7%
Покращити стан здоров'я	6	25,4%	8	17,8%
Знизити вагу	3	36,6%	10	12,0%
Підвищити фізичну підготовленість	1	70,5%	3	54,0%
Отримати задоволення від рухової активності	7	19,2%	4	39,5%
Прийняти участь у змаганнях	10	7,4%	2	58,9%
Для самоствердження	9	14,4%	7	25,8%

Більше 70% дівчат і юнаків КНР, які приймали участь у дослідженні, пріоритетним мотивом щодо занять спортом, обрали мотив: «Підвищити фізичну підготовленість» (70,5%). Таку одноголосну відповідь можна пояснити тим, що в КНР система фізичного виховання студентської молоді йде шляхом реформування, з урахуванням західного, зокрема американського досвіду та побудови власних стандартів фізкультурної освіти. Китайці не відмовляються від складання державних нормативів, навпаки, впроваджують іспити з фізичної культури для переходу на усі наступні ланки школи, навіть запроваджують вступні іспити з фізкультури до вузів.

За результатами анкетування визначено, що кількість українських студентів, які залучені до занять спортом складає приблизно 60% від загальної кількості респондентів, які приймали

участь у дослідженні. Натомість, майже 80% китайських студентів займаються спортивною діяльністю у вільний від навчальних занять час, що пояснюється, перш за все, значною мотивацією китайської молоді щодо поліпшення якості особистого життя шляхом отримання якісної освіти, а також державною політикою КНР у сфері фізичної культури та спорту. Уряд країни кожного року включає до програм соціального розвитку та програм розвитку національної економіки збільшення обсягів будівництва громадських спортивних споруд, а також збільшенням інвестування соціального спортивного будівництва.

Результати анкетування показали, що інтерес до видів спорту у студентів КНР та України також відрізняється. Пріоритетні види спорту, якими цікавляться українські студенти – це спортивні ігри (40%), бокс (40%), плавання (36%) та футбол, додатково – заняття у тренажерному залі. Дівчата надають перевагу різновидам фітнесу, спортивним танцям і плаванню. Для китайських студентів найпопулярнішими видами спорту виявилися: пінг-понг, баскетбол, легка атлетика та різновиди фітнесу.

Щоб зрозуміти причини небажання студентів займатися спортом та фізичною активністю, ми поставили таке питання: «Назвіть причини, які заважають Вам займатися спортом чи фізичною культурою?» (табл. 5). Головною причиною у юнаків і дівчат, які навчаються в НАУ було названо: «брак вільного часу» (38,3%). Друге за рейтингом місце було надано відповіді «відсутність у університеті спортивних та оздоровчих секцій, які мене цікавлять» (13,7%). Третє за рейтингом місце як у юнаків, так і у дівчат було надано відповіді «у мене взагалі немає бажання займатися спортом» (10, 9%), що є певним лімітуючим фактором у формуванні мотивації до занять фізичною культурою і спортом.

Таблиця 5

Причини, які заважають Вам займатися спортом чи фізичною культурою, %

Варіанти відповіді	Студенти України, (n=90)	Студенти КНР, (n=100)
Не вистачає часу	38,3	21,4
Відсутність спортивних та оздоровчих секцій, які мене цікавлять	13,7	5,8
Батьки не мають можливості оплатити заняття	0,7	-
У мене немає друзів, які б приєдналися до занять	5,6	6,2
Я не маю знань, щоб займатися самостійно	6,0	-
У мене взагалі немає бажання займатися спортом	10,9	-
Не маю зручного та красивого спортивного одягу	2,1	-
Інші причини	22,4	-

Студенти КНР головною причиною, яка заважає займатися спортом також назвали: «брак вільного часу» (21,4%).

Дискусія та обговорення результатів дослідження. Теоретичний аналіз спеціальної наукової літератури з теми, яка вивчається у дослідженні, дозволяє стверджувати, що проблема формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентської молоді до фізичної культури і спорту залишається особливо актуальною як в Україні, так і в КНР. Для дослідження мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури і спорту нами були обрані студенти КНР та України. Результатами дослідження визначено, що в умовах навчання у ЗВО України, значна частина студентів має недостатній рівень мотивації до занять фізичною культурою. Ми погоджуємося з думкою провідних українських вчених, про те, що у молоді спостерігається «значний розрив між декларацією високої цінності здоров'я та її практичною реалізацією на поведінковому рівні» [3, 21, 23]. На нашу думку, через відсутність відповідних знань та настанов українські студенти не мають чітко визначених асоціацій з поняттям «здоровий спосіб життя». Підтвердженням цього є встановлений факт, що такий важливий фактор здорового способу життя, як руховий режим, не був визначений українськими респондентами як пріоритетний.

Звертаючи увагу на процес фізичного виховання у вищих навчальних закладах Китайської народної республіки, зауважимо, що він спрямований на виховання у студентів ідеї «довічних» занять фізичними вправами і спортом, розвиток системи знань про фізичну підготовку, рухові навички і звички активної рухової діяльності, у тому числі в поза навчальний час [6, 8, 9, 19]. Результатами нашого дослідження встановлено, що мотиваційні пріоритети студентської молоді КНР суттєво відрізняються від мотиваційних пріоритетів щодо занять фізичною культурою і спортом українських студентів. Підтвердження цьому знаходимо у дослідженнях М. І. Маєвського (2016) який вивчав питання мотивації до занять фізичною культурою і спортом студенток педагогічного ЗВО. За його даними 56,7% дівчат відвідують заняття з фізичного виховання з метою убезпечити себе від можливих проблем з атестацією чи заліком. І ніхто з респондентів не

вказав, що займається на заняттях з метою оволодіння новими вправами [27]. Натомість, студенти китайських вузів у пріоритет ставлять мотив підвищення фізичної підготовленості та стану здоров'я.

На сьогоднішній день у КНР розроблено така нормативно-правова база, що дозволяє ефективно розвивати фізичну культуру та спорт, а державна політика Китаю спрямована на розвиток спортивно-активної та здорової особистості, яка б відповідала вимогам соціалістичної ринкової економіки держави і була б фізично здатна до високопродуктивної праці. Не дивлячись на це, китайські дослідники слушно зауважують, що на сьогоднішній день у вищих навчальних закладах КНР далеко не всі завдання фізичного виховання, які можливо вирішувати в процесі навчання студентів, реалізуються доволі ефективною мірою [6, 7, 8, 10, 17, 18, 19]. Важливий внесок у дослідження мотивації до занять фізичною культурою і спортом студентів КНР належить Lu Xinxin та Li Xin (2017), які виявили існування тісного взаємозв'язку між цінностями фізичної культури та спортивною мотивацією у студентської молоді. Го Сютін (2018) завдяки науковому експерименту репрезентував теорію цільової орієнтації, як теорію мотивації досягнення, що інтегрує наступні індивідуальні когнітивні фактори: сприйняття власних здібностей, рівень потреби у досягненнях, самовдосконалення, досягнення успіху або невдачі.

Слід зауважити, що порівняння мотивів, інтересів та цінностей в сфері фізичної культури і спорту студентської молоді України та КНР не може бути об'єктивним, зважаючи на те, що це різні країни за особливостями та відмінностями, що характеризуються різними ментальними, економічними, етнічними та географічними умовами проживання та навчання. Натомість, ми вважаємо, що досвід вивчення мотиваційно-ціннісного ставлення студентів України та КНР до фізичної культури і спорту може бути корисним задля взаємного обміну накопиченим досвідом з метою модернізації та реформування сучасної системи фізичного виховання України та КНР.

Висновки. За результатами дослідження виявлено, що в основі ціннісно-мотиваційної сфери фізичної культури і спорту студентів КНР та України існують як спільні, так суттєво відмінні пріоритети.

Формування мотивації до занять фізичною культурою студентської молоді має бути спрямоване не тільки на розширення уявлень про фактори здорового способу життя, а й на усвідомлення їх необхідності та важливості для збереження і зміцнення здоров'я, а також на формування потреби у фізичному вдосконаленні. Надання студентам можливості проявляти самостійність та ініціативу є необхідною умовою формування інтересу до навчальної діяльності.

Таким чином, система мотивів щодо занять фізичною культурою і спортом, яка формується на основі потреб та інтересів студентської молоді, спрямовує особистість на самовдосконалення та стимулює до занять руховою активністю.

Перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження не вичерпує всіх питань окресленої проблеми. Його результати відкривають перспективи для вивчення питань, пов'язаних з впливом ціннісних орієнтацій фізичної культури на підготовку індивідуальних програм органічного поєднання фізичного розвитку і саморозвитку студентської молоді.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

Література

1. Андрійченко Т. Формування здорового способу життя. Навчально-методичні рекомендації [Авт. колект. Т. Андріученко, О. Вакуленко, В. Волков, Н. Дзюба, В. Коляда, Н. Комарова, І. Пеша, Н. Тілікіна (кер. авт. колект. О. Вакуленко)]. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2018. 100 с.
2. Антонова Н.О. Ціннісні орієнтації у системі особистісних якостей студентів вищого педагогічного навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. псих. наук: спец. 19.00.07 – педагогіка і вікова психологія. Київ, 2003. 20 с.
3. Андрєєва О. Аналіз мотиваційних теорій у сфері оздоровчої фізичної культури та рекреації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2004. № 2. С. 81.
4. Андрєєва О.В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять дівчат 12-13 років: автореф. ... дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України. 2002. 20 с.
5. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичним вихованням студенток педагогічних спеціальностей. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015. № 2. С. 28–33. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sns_v_2015_2_6
6. Ван Сяофей. Особливості організації занять школярів з фізичного виховання в Китайській Народній Республіці. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2017, вип. 49. С. 208-216.
7. Ван Лихуа. Функциональный анализ организации внедрения государственных стандартов физической подготовленности студентов в высших учебных заведениях провинции Хейбей. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків: ХДАФК, 2011. № 1. С. 131-136.

8. Гобова Є. В. Сорок років розвитку науки та освіти в Китаї. Категорії: Україна–Китай. № 14 2018.
9. Дутчак Ю., Сущенко Л., Базильчук В. Китайський досвід професійної підготовки майбутніх магістрів з фізичної культури за спеціалізацією «фізичне виховання». Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. С.183-189.
10. Завидівська Н. Шляхи оптимізації фізкультурно-спортивної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві: зб. наук. праць/ за ред. А.В.Цюсю. Луцьк, 2010. № 2. С. 50-54.
11. Іщенко О. С. Формування мотивації підлітків до занять фізичною культурою в умовах навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи: автореф. ... дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02. Київ: Нац. ун-т. фіз. виховання і спорту України. 2016, 22 с.
12. Корж Н. Л. Формування ціннісного ставлення у студентів до фізичної культури в процесі самостійних занять: канд. наук з фіз. вих. і спорту 24.00.02. Дніпропетровськ, 20016. 269 с.
13. Круцевич Т.Ю., Марченко О.Ю. Моделі ціннісних орієнтацій у поведінкових характеристиках особистості школярів різних вікових груп. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2018. № 2. С. 57-64. Доступно на: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/2018-02/2018-02-00.pdf>.
14. Круцевич Т.Ю., Пангелова НЄ. Сучасні тенденції щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2016. № 3. С. 109-114.
15. Круцевич Т., Саїнчук М., Підлетейчук Р. Причини політики девальвації фізичної підготовки в системі фізичного виховання в закладах освіти України. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2018. № 1. С. 169-174. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2018_1_31.
16. Круцевич Т.Ю., Саїнчук, Р. В. Підлетейчук Р. Наслідки політики девальвації фізичної підготовки у фізичному вихованні освітніх закладів України для громадян і держави. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. Вип. 2(96). Київ: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. С. 51-55.
17. Круцевич Т.Ю., Марченко О.Ю., Се Чжімін. Конфігурація мотиваційних пріоритетів сучасних студентів КНР до занять фізичною культурою і спортом. Теорія і практика фізичної культури і спорту – науково-практичний журнал Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Вип. 1. Переяслав (Київська обл.). Домбровська Я.М. 2022. С.119-128.
18. Круцевич Т., Марченко О., Се Чжімін. Система оцінювання рівня фізичної підготовленості студентської молоді України та Китаю. *Спортивний вісник Придніпров'я: науково-практичний журнал*, 2022. № 2. С. 28-35.
19. Ли Цзин Аналитический обзор программных требований по физическому воспитанию в вузах Китая и Украины. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків : ХДАФК, 2006. № 9. С. 167–169.
20. Марченко О.Ю., Се Чжімін. Дослідження потребо-мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки. Дослідження потребо-мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021. № 4. 37–44 DOI: 10.32652/tmfvs.2021.4. 37.
21. Маєвський М.І. Ціннісні орієнтації у сфері фізичної культури і спорту студентів педагогічних спеціальностей. Умань; 2016. 251 с.
22. Пангелова Н.Є., Круцевич Т.Ю., Данилко В.М. Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я. М. 2018. 454 с.
23. Саїнчук М.М. Формування ціннісних орієнтацій в сфері фізичної культури і спорту учнів старших класів в процесі фізичного виховання: автореф. ... дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02.. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України; 2012. 247 с.
24. Sitovskyi A., Maksymchuk B., Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. *Journal of Physical Education and Sport* ® (JPES), Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543, 2019 online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES 2020.
25. 李晓晨,陈佩.不同体力水平与大学生运动参与动机的关系:有调节的中介效应分析[J].南京体育学院学报,2020,19(09):55-60.
26. 边加斌.成都市高校大学生健身运动参与动机的调查与分析[D].四川师范大学, 2020.
27. 赵效江.大学生运动动机与其体质健康水平的相关性分析[J].赤峰学院学报(自然科学版),2020,36(03):86-88.
28. 单荣杰.高校大学生参与排球课外体育活动的行为动力因素分析[J].新校园(上旬),2017(11):134-135.
29. 马晓媛.高校大学生参与瑜伽运动的动机分析[J].新西部(理论版),2012(Z5):185+183.

Literature

1. Andriichenko T. Formation of a healthy lifestyle. Educational and methodological recommendations [Author. the collection T. Andriuchenko, O. Vakulenko, V. Volkov, N. Dziuba, V. Koliada, N. Komarova, I. Pesh, N. Tiliukina (director of the author's collection. O. Vakulenko). Kyiv: SI «State Institute of Family and youth policy», 2018. 100 p.
2. Antonova N.O. Value orientations in the system of personal qualities of students of a higher pedagogical educational institution: autoref. thesis for obtaining degree candidate psychol. sciences: specialist 19.00.07 – pedagogy and age psychology. Kyiv, 2003. 20 p.
3. Andreieva O. Analysis of motivational theories in the sphere of physical health and recreation. *Theory and methodology of physical education and sports*. 2004. No. 2. P. 81.
4. Andreieva O.V. Programming of physical education classes for girls aged 12-13 years: autoref. ... thesis Ph.D. of science with physics exercises and sports. 24.00.02. Kyiv: National University of Physical Education and Sport of Ukraine. 2002. 20 p.
5. Bezverkhnia H. V. Motivation to engage in physical education for female students of pedagogical specialties. *Slobozhan scientific and sports bulletin*. 2015. No. 2. P. 28–33. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sns_v_2015_2_6
6. Wang Xiaofei. Peculiarities of the organization of physical education classes for schoolchildren in the People's Republic of China. *Educational and research tools*, 2017, vol. 49. P. 208-216.
7. Wang Lihua. Functional analysis of the organization of implementation of state standards of physical fitness of students in higher educational institutions of Hebei province. *Slobozhan scientific and sports bulletin*. Kharkiv: KhSAPK, 2011. No. 1. P. 131-136.
8. Gobova E. V. Forty years of development of science and education in China. Categories: Ukraine-China N14, 2018.
9. Dutchak Y., Sushchenko L., Bazilchuk V. Chinese experience of professional training of future masters in physical culture with the specialization «physical education». *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine*. Series: Pedagogical Sciences P.183-189.
10. Zavydivska N. Ways to optimize physical culture and sports activities of students of higher educational institutions. *Physical education, sport and health culture in modern society: coll. of science works/* edited by A.V. Tsyos. Lutsk, 2010. No. 2. P. 50-54.
11. Ishchenko O. S. Formation of teenagers' motivation to engage in physical education in the conditions of the educational process of a comprehensive school: author's abstract. ... thesis Ph.D. of science with physics education and sports. 24.00.02. Kyiv: National. Univ. physical education and sports of Ukraine. 2016, 22 p.
12. Korzh N. L. Formation of students' value attitude to physical culture in the process of independent classes: candidate. sciences in physics education and sports 24.00.02. Dnipropetrovsk, 20016. 269 p.
13. Krutsevich T.Yu., Marchenko O.Yu. Models of value orientations in the behavioral characteristics of the personality of schoolchildren of different age groups. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*. 2018. No. 2, pp. 57-64. Available at: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/2018-02/2018-02-00.pdf>.
14. Krutsevich T.Yu., Panhelova N. Ye. Modern trends in the organization of physical education in higher educational institutions. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*. 2016. No. 3. P. 109-114.
15. Krutsevich T., Sainchuk M., Pidleteychuk R. Reasons for the policy of devaluation of physical training in the system of physical education in educational institutions of Ukraine. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*. 2018. No. 1. P. 169-174. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2018_1_31.
16. Krutsevich T.Yu., Sainchuk, R.V. Pidleteychuk R. Consequences of the policy of devaluation of physical training in physical education of educational institutions of Ukraine for citizens and the state. *Scientific journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University: coll. of science works* Vol. 2(96). Kyiv: Publishing House of M. P. Drahomanov NPU, 2018. P. 51-55.
17. Krutsevich T.Yu., Marchenko O.Yu., Xie Zhimin. The configuration of motivational priorities of modern students of the People's Republic of China for physical education and sports. Theory and practice of physical culture and sports. *Scientific and practical journal of Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav*. Vol. 1. Pereiaslav (Kyiv region). Dombrovska Ya.M. 2022. P.119-128.
18. Krutsevich T., Marchenko O., Xie Zhimin. System for assessing the level of physical fitness of student youth of Ukraine and China. *Sports Bulletin of the Dnieper region: scientific and practical journal*, 2022. No. 2. P.28-35.
19. Li Jing. Analytical review of program requirements for physical education in universities in China and Ukraine. *Slobozhan scientific and sports bulletin*. Kharkiv: KhSAPK, 2006. No. 9. P. 167–169.
20. Marchenko O. Yu., Xie Zhimin. Study of need-motivational priorities in the field of physical culture and sports of student youth of the People's Republic of China. *Theory and methodology of physical education and sports*. 2021. No. 4. 37–44DOI: 10.32652/tmfvs.2021.4. 37.

21. Maievsky M.I. Value orientations in the field of physical culture and sports of students of pedagogical specialties. Uman; 2016. 251 p.
22. Panhelova N.Ye., Krutsevich T.Yu., Danylko V.M. Theoretical-methodical foundations of health-improving physical culture: teaching. manual Pereiaslav-Khmelnyskyi: Dombrovska Ya. M. 2018. 454 p.
23. Sainchuk M.M. The formation of value orientations in the field of physical culture and sports of high school students in the process of physical education: autoref. ... thesis Ph.D. of science with physical education and sports. 24.00.02.. Kyiv: National University of Physical Education and Sports of Ukraine; 2012. 247 p.
24. Sitovskiy A., Maksymchuk B., Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543, 2019 online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES 2020.
25. 李晓晨,陈佩.不同体力水平与大学生运动参与动机的关系:有调节的中介效应分析[J].南京体育学院学报,2020,19(09):55-60.
26. 边加斌.成都市高校大学生健身运动参与动机的调查与分析[D].四川师范大学, 2020.
27. 赵效江.大学生运动动机与其体质健康水平的相关性分析[J].赤峰学院学报(自然科学版),2020,36(03):86-88.
28. 单荣杰.高校大学生参与排球课外体育活动的行为动力因素分析[J].新校园(上旬),2017(11):134-135.
29. 马晓媛.高校大学生参与瑜伽运动的动机分析[J].新西部(理论版),2012(Z5):185+183.